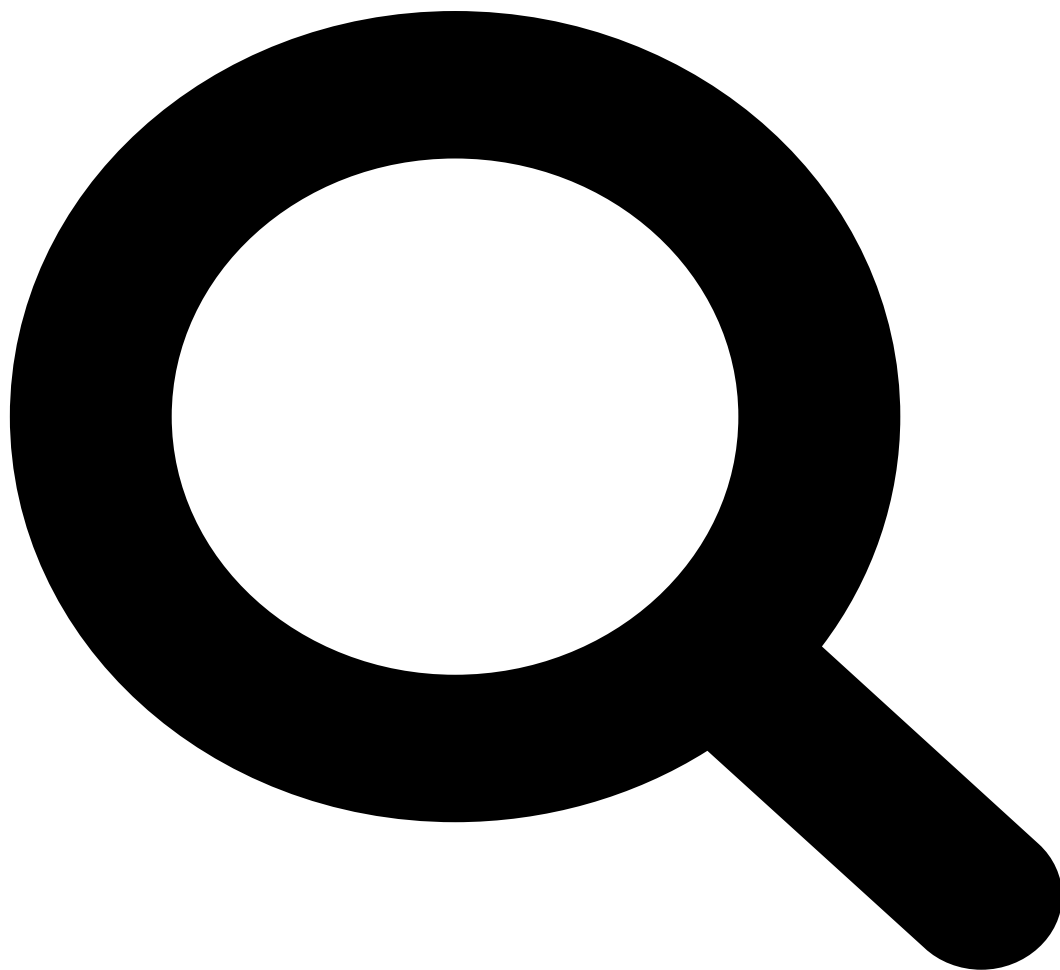


ZER DA BENETAN KLIMA-ALDAKETA ETA ZEINTZUK DIRA BERE BENETAKO ONDORIOAK?

Posted on 04/07/2022 by Naider



Klima-aldaketa termino ezaguna da eta iragan mendearen erdialdetik errepikatzen den gaia izan da, hala izan ez arren 1988an komunitate zientifikoak adostasun zabala lortu zuen arte planetaren temperatura handitzen ari da eta giza jarduera hori da kausa nagusia.



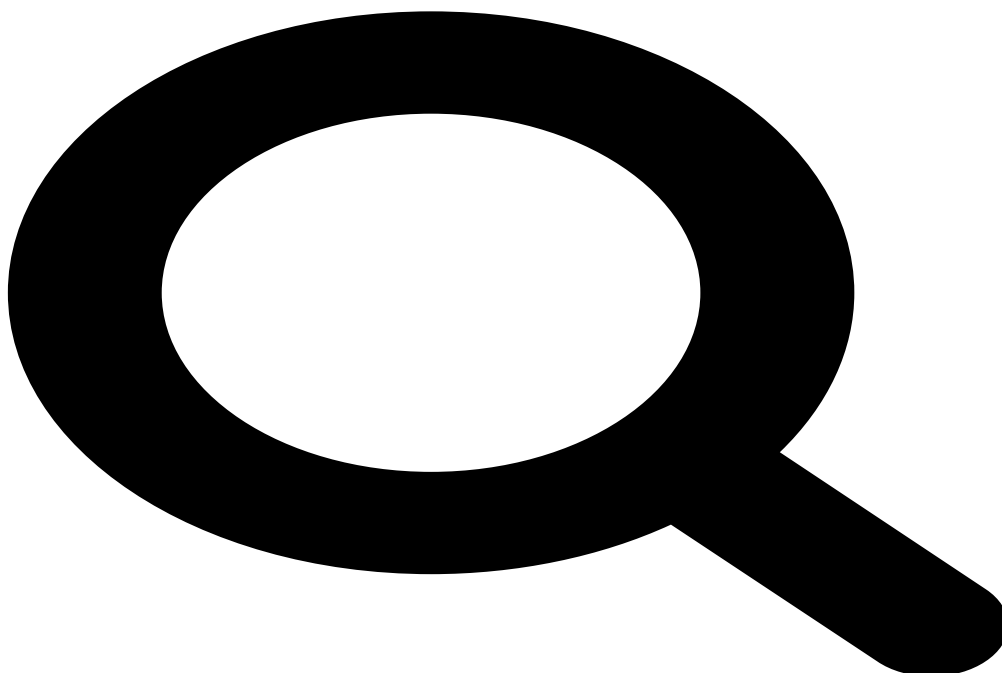
Adostasunetako bat kontsideratu arren zientzialari zabalagoek, ahots kentzaileak entzuten dira oraindik. batzuk nabarmentzen dira zientzialari gutxi, eta herritarrak eta batez ere elite ekonomiko eta politikoeekin **erregai fosiletan**etan oinarritutako interesak.

Errekuntzaren erreakzio kimiko bat da
Material erregaien oxidazio azkarra (solidoak: egurra, likidoak: gasolina edo freskagarriak: gas naturala). Oxidazio honek, oro har, argia sortzen du eta beroa (energia iturri gisa erabil daitekeena), karbono dioxidoa (CO₂) eta ura, beste osagaiez gain, errekuntza-prozesuaren kalitatearen arabera.



CO₂ eta errekuntzako beste elementu batzuek badutela bi ezaugarri, atmosferan geratzen dira askatzen direnean eta dituzte Eguzkiaren erradiazio ultramorea xurgatzeko eta atzera islatzeko gaitasuna norabide guztiak. Efektu hau **Efektu ezaguna da Negutegia** eta horregatik hauek gasei Berotegi Efektuko Gasak (BEG) izenez ezagutzen dira.

Berotegi efektua efektu bat da atmosferan egoteak bultzatutako Lurraren dinamika naturala BEG horiek. BEG horien kontzentrazioaren gorakada izugarria da **berotze globala** sortzen duen atmosfera.



Batez besteko tenperaturen igoera eskalan

krisi planetarioa, ondorio ugari aurreikusten dira, horien artean **aldaketa nabarmentzen da eguraldi**. Aldaketa hau erregimen klimatikoak (ez-meteorologikoak) aldakuntza batean itzultzen du tenperaturak, prezipitazioak eta gertaeren gorakada aurreikusia Eguraldi txarra handitzen ari da **lehorteen eskala eta maiztasun-aldietan** **eta uholdeak**.

Glaziar polar eta mendikoen urtzea, beste ondorio bat da. Horrek **albedoa** murrizten du (portzentajea). islatutako erradiazioa gainazal batek jasotzen duenarekiko) eta beraz berotze globala bizkortzen ari da. Era berean, hainbat **tenperatura eta gazitasuna** ozeanoetan eta **mailaren igoera eragiten du itsasoko**.

Izoztutako lur eremu handien urtzea (**permafrost**) eremuetan poloetatik gertu beste BEG kantitate handiak askatzen dituzte, hala nola metanoa, beroketa bizkortzea.

Atmosferarako CO2 isuria handitzeak ere igoera dakar ozeanoetan duten presentzian. Konposizioaren aldakuntza honek **azidotzea ozeanoen**.

Klima-erregimenetan eta lurreko zein itsas-ekosistemetan izandako aldaketa fisikoen aldaketa zorrotzek: **biodibertsitatearen kolapsoa**. **Egungo egoera eta hori beste giza jarduerak larriagotu egiten dute.**

Giza gizarteetan ere klima-aldaketaren ondorioek eragiten dute. Batzuek erresilientzia (ekonomiko) gaitasun handiagoa dute horri aurre egiteko. Beste batzuk, zaurgarriagoak, **goseteak**, ren agerpenaren eraginpean daude. ezegonkortasun politikoa, **gerra**, migrazioak eta kolapso soziala

Aitor Mingo

Hirietan eta Iraunkortasunean Masterra

NAIDER

There are no comments yet.